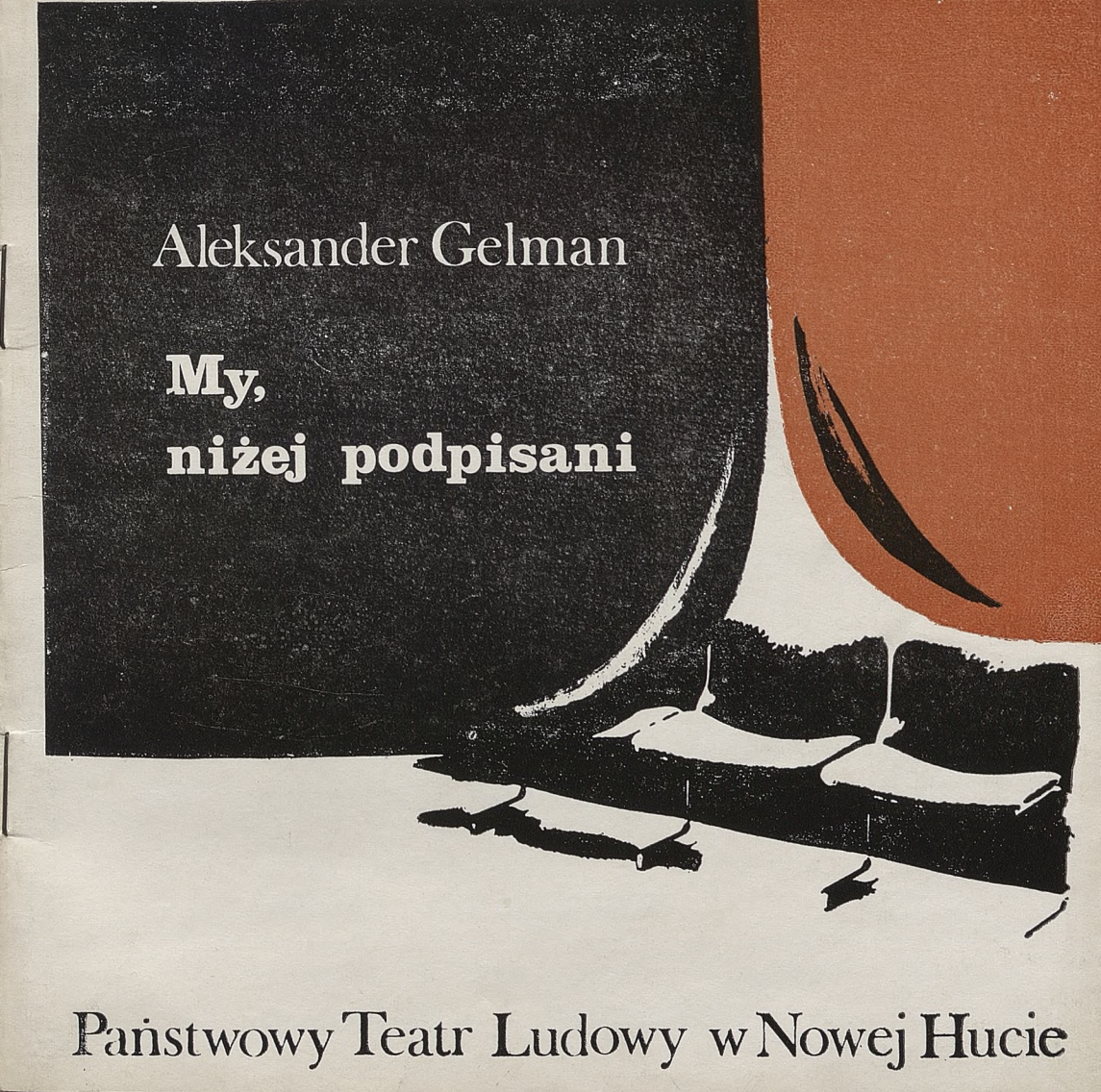

Aleksander Gelman

**My,
niżej podpisani**

Państwowy Teatr Ludowy w Nowej Hucie

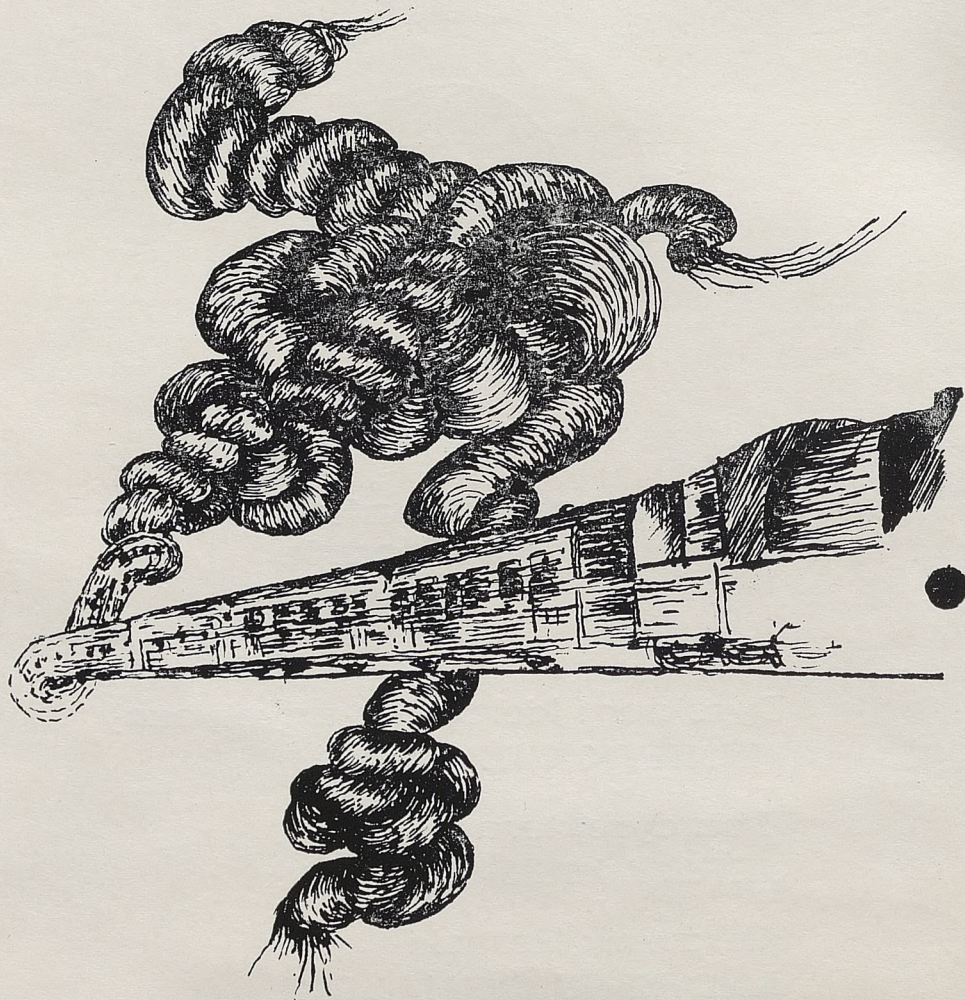

**Państwowy Teatr Ludowy
w Krakowie**

Dyrektor i kierownik artystyczny
HENRYK GIŻYCKI

Z-ca dyrektora
JERZY MEISSNER

Kierownik literacki
ANDRZEJ OCHALSKI

**Wielu wciągnęła
ta gra
tania...**

**A ja, cóż począć mam
wróg łgarstwa?**

**Wejść w wasze domy
bez pukania.**

**Wejść w wasze serca
bez kuglarstwa.**

(Robert Roździestwieński)

Aleksander Gelman jest autorem, którego się szanuje: „Premia” w kinie, w teatrze „Protokół pewnego zebrania” i „Sprzężenie zwrotne”; to były nie tyle scenariusze i dramaty, co misje, surowo rozsadzające pozory naszych, rutyną naznaczonych działań, orzekające, kto sprawiedliwy, kto winien.

Mówi się o nim, że przywrócił sens tematowi pracy, „produkcyjniakowi”, tak lekkomyślnie, albo w złych zamiarach, niegdyś wyeksploatowanemu.

Gelmana raczej się szanuje, niż podziwia, bo jest to autor, który nie wdzięczy się, mało dba o kształt słowa, wali najprostszą drogą do celu.

Próbka stylu: „bardzo lubimy prawić z trybun komplementy klasie robotniczej. Że wyrobiona, że myśląca, mądra, kulturalna, że robotnik jest prawdziwym gospodarzem swego kraju. A kiedy ów gospodarz staje przed nami, kiedy rąbie prosto w oczy bolesną prawdę... Najpierw zobaczyliśmy w nim wydrwigrosza. Później uznaliśmy go za figurę przez kogoś napuszoną. A później powiedzieliśmy: jesteś swój chłop, ale bądź tak dobry, zabierz te swoje zeszyciki, bo nam przeszkadzają...” Słowami Sekretarza — jednego z bohaterów „Premii” — Gelman rąbie prosto w oczy bolesną prawdę. W imię czego staramy się zniszczyć w ludziach to, co najważniejsze?

Czy ktoś tak poważnie traktujący sztukę, tak zasadniczy (Rosjanie mówią — pryncypialny”) może napisać dobrą komedię?

A perypetie — jakiś „obiekt”, komisja odbioru, usterki... Czy znowu mamy śmiać się z piramidy zarządzeń, z dyktatury księgowych

Tymczasem „My, niżej podpisani” to rzeczywiście dobra komedia, a przy tym bodaj najlepsza sztuka Gelmana. Prawda, idzie o to, że gdzieś tam, w mieście średniej wielkości ruszyła piekarnia, białe zdarzenie, chleb już się piecze. Ale żeby mógł piec się w zgodzie z regułami naszego skomplikowanego świata, potrzebne są jeszcze trzy podpisy komisji. Komisja nie podpisała, odjechała — i oto rzuca się za nią w pogoń nasz bohater, w jednej osobie Don Kichot i Sancho Pansa, pewnej niewyraźnej sprawy. W ciągu trzech godzin podróży „komisja” okazuje się trójkiem ludzi nie bardzo równych sobie, a i nie podobnych do naszych wyobrażeń z pierwszej chwili; ich petent — prześladowca też zmienia skórę; wszyscy są trochę inni niż im się wydaje, i oczywiście wcale nie idzie o piekarnię, choć od niej wszystko się zaczęło. Śmiejemy się z tej powszechnej maskardy, z tej serii metamorfoz, gdzie czarne staje się białym, białe silnie zszarzało, aż bohater

ALEKSANDER GELMAN

MY NIŻEJ PODPISANI

Tłumaczenie: Jerzy Koenig

Reżyseria: MAREK KMIĘCIŃSKI

Scenografia: ZBIGNIEW PALKA

Muzyka: HENRYK MOSNA

Asystent reżysera: Wacław Jankowski

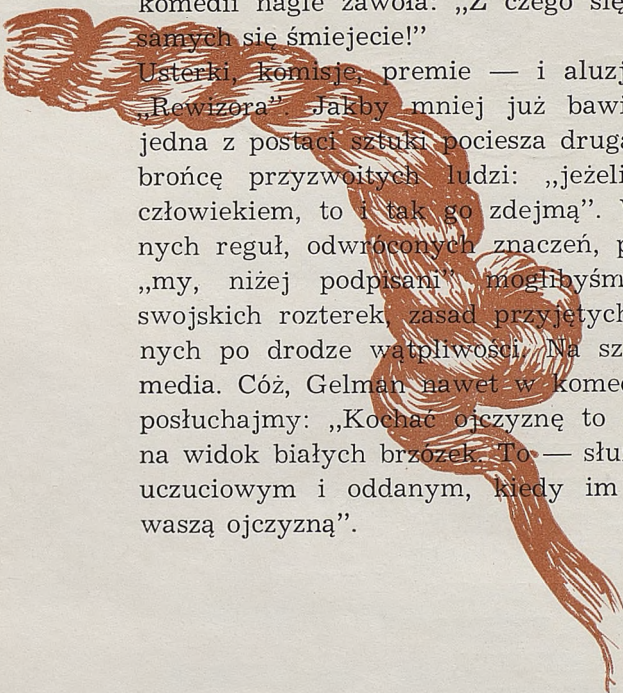
Inspicjent: Dorota Wysocka

Sufler: Michałina Szramel

OBSADA:

Lonja Szyndin	JANUSZ R. NOWICKI
Jurij Diewiatow	ZDZISŁAW KLUCZNIK
Gienadij Siemionow	ALEKSANDER BEDNARZ
Wioletta Nujkina	BARBARA STESŁOWICZ
Ała Szyndina	JADWIGA LESIAK
Malisow	ANDRZEJ KOZAK
Młody człowiek	JERZY SZOZDA
Konduktor	ANDRZEJ GAZDECZKA
Kierownik pociągu	WACŁAW JANKOWSKI
Milicjant	WŁADYSŁAW BUŁKA
Pasażer I	ZDZISŁAWA WILKÓWNA
Pasażer II	HANNA WIETRZNY
Pasażer III	JAN BRZEZIŃSKI
Pasażer IV	ZBIGNIEW HORAWA
Pasażer V	MARIAN JASKULSKI

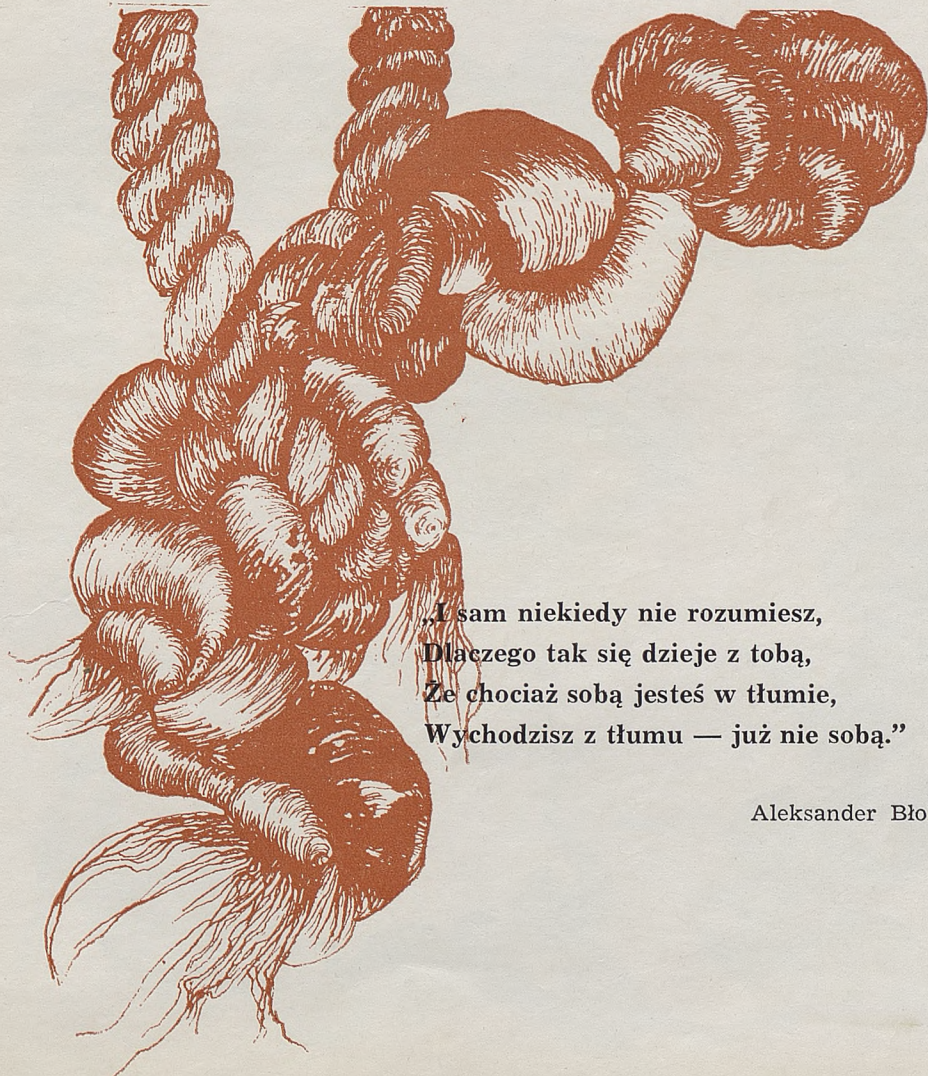
PREMIERA – MARZEC 1980 r.

komedii nagle zawoła: „Z czego się śmiejecie? Z siebie samych się śmiejecie!”

Usterki, komisje, premie — i aluzja do gogolowskiego „Rewizora”. Jakby mniej już bawi szyderstwo, jakim jedna z postaci sztuki pociesza drugą — niezręcznego obrońcę przyzwoitych ludzi: „jeżeli jest przyzwoitym człowiekiem, to i tak go zdejmą”. W świecie absurdalnych reguł, odwróconych znaczeń, pomyłonych miar — „my, niżej podpisani” moglibyśmy rozpoznać wiele swojskich rozterek, zasad przyjętych za własne, zgubionych po drodze wątpliwości. Na szczęście to tylko komedia. Cóż, Gelman nawet w komedii bywa zasadniczy, posłuchajmy: „Kochać ojczyznę to nie — wzruszać się na widok białych brzózek. To — służyć! pomocą ludziom uczuciowym i oddanym, kiedy im trudno. To oni są waszą ojczyzną”.

Andrzej Ochalski

„I sam niekiedy nie rozumiesz,
Dlaczego tak się dzieje z tobą,
Że chociaż sobą jesteś w tłumie,
Wychodzisz z tłumu — już nie sobą.”

Aleksander Błok

.....

żyjemy w dziuplach
tworzymy mit
pleciemy głupstwa
i plany gry
wznosimy z marzeń
wspaniałe „ja”
zmieniamy twarze
wołamy „Tak”!

.....

osiągnięcia natury
doskonały twór genów
idealna konstrukcja myśli...

(„Bezimienny...” Heryk Cyganik)

Aleksander Gelman — scenarzysta i dramaturg radziecki. Urodzony w 1933 roku na Mołdawii. W czasie wojny znalazł się na Ukrainie (w getcie), gdzie utracił całą niemalże rodzinę. Zdobył zawód ślusarza, pracował w fabryce we Lwowie, a następnie został zawodowym wojskowym, dosługując się stopnia kapitana. Po wystąpieniu z wojska pracował jako tokarz. Zajmował się także dziennikarstwem. W 1968 roku rozpoczął współpracę z filmem jako scenarzysta (niektóre scenariusze pisze z żoną, Tatianą Kalecką). Film Sergiusza Mikaelina — „Premia” (1975) wzbudził ogromne zainteresowanie; autor przerobił scenariusz dla potrzeb teatru — powstała w ten sposób sztuka — „Protokół pewnego zebrania partyjnego” (tł. Jerzy Koenig — Dialog” 1976/4)* W 1977 roku powstała kolejna sztuka teatralna — „Sprzężenie zwrotne” (tł. Jerzy Koenig — „Dialog” 1978/10. Wystawiona na scenie MCHAT-u w 1977 roku. Wreszcie ostatnia próba dramatyczna — „My niżej podpisani” (tł. Jerzy Koenig — „Dialog” 1979/10).**

* — grana w wielu polskich teatrach.

** Polska prapremiera w Teatrze Ludowym w Krakowie.

Koordynator pracy artystycznej

ELŻBIETA MACH

Kierownik techniczny

STEFAN SŁOBODZIAN

Kierownik muzyczny

JOLANTA SZCZERBA

Oświetlenie

LUDWIK KOLANOWSKI

Akustyka

JACEK SIEWIOR i STANISŁAW TARASEK

Brygider sceny

EDWARD GÓRSKI

Kierownictwo pracowni krawieckich

WŁADYSŁAWA BIRONT i ADAM KISZKA

Pracownia perukarska

ELWIRA i HENRYK JARGOSZOWIE

Prace modelatorskie

EDWARD SOLECKI

Prace malarskie

WŁADYSŁAW GRABOWSKI

Prace stolarskie

ZYGMUNT OSIKA

Tapicer

STANISŁAW KASPRZYK

Redakcja programu:

KRYSTYNA CIECKO

Opracowanie graficzne programu

BARBARA BUJAS — SZOZDA

Kasa Teatru czynna codziennie od godz. 16.00 do godz. 19.15. Organizacja Widowni przyjmuje zamówienia i prowadzi przedsprzedaż biletów zbiorowych i indywidualnych codziennie w godz. 9.00 — 16.00. Tel. 427-66, 428-48, 429-19, 423-42.

Kawiarnia w foyer Teatru czynna na jedną godzinę przed przedstawieniem.

Państwowy Teatr Ludowy w Nowej Hucie

